

SVE BOLJE I BOLJE

Konačno primjeren otpor: Kukasti križevi kod Primoštena će se ukloniti, a počinitelji kazнено prijaviti

Goran Šimac • 14/11/2025 • 19:33

Zlokobni, jezivi i nesretni 'kukasti križevi', nacistički simboli zbog kojeg su pobijeni milijuni ljudi diljem svijeta pojavili su se i nedaleko od multinacionalnog turističkog mjesta Primošten, na vrlo prometnom križanju puteva za Primošten, Supljak, Dragu i Primošten Burnji. Zasad nepoznata osoba ili više njih u noći je, očito koristeći se unaprijed pripremljenim šablonama, crnom masnom bojom našarala ta sramotna obilježja na više mjesta. Najupečatljiviji je i najvidljiviji je onaj na bijelom kamenom spomeniku Juri Bogdanu, mladiću kojega su talijanski fašisti za vrijeme okupacije Dalmacije 1942. godine uhitili i ranili na tom mjestu (koje Primoštenci najčešće nazivaju *Kapela*), da bi ga potom strijeljali na plaži Mala Raduča, tamo gdje su danas načičkani štekati, trampolini i turistički sadržaji.

Koliko je poznato, **Bogdan, tada 30-godišnjak**, se usprotivio fašističko-nacističkoj-ustaško-četničkoj okupaciji svoje zemlje i zavičaja, kao što je to činila svaka moralna, hrabra i časna osoba u to doba, jednako kao što i mnogi među nama učinili 1991. godine ustajući u obranu protiv srpske agresije na Hrvatsku.

Međutim i onda je, kao i danas, bilo **moralnih nakaza i nečasnih spodoba** koji su se dodvorili okupatorima, onima koji su njihov vlastiti narod tjerali da govori tuđim jezikom, zlostavljali sve odreda, žene, djecu, ponižavali ih i oduzeli im sve vrijedno. Takvi su izdali i Juru Bogdana, koji je onda zato ubijen na plaži, usred Primoštena.

Išarani spomenik Juri Bogdanu kod Primoštena (foto TRIS)

Nevjerojatno, ali **osamdeset i tri godine poslije smrti Jure Bogdana**, iz crnih rupa zla opet su se pojavile aveti fašizma, utjelovljene u spodobe koje po noći po istoj zemlji i spomenicima šaraju simbole pod kojima su uzrokovale nesagledive patnje i stradavanja, simbole nacizma koji obilježavaju jednu od najgorih poznatih razdoblja u nesretnoj povijesti čovječanstva.

Tmina, pa svijetlo

Mračna poplava **reanimacije fašizma i nacizma** kojoj svjedočimo u posljednje vrijeme u Hrvatskoj rezultat je **'zna se'** politike vladajućih koji se, kako bi ostali na vlasti te dalje nastavili neometano čerupati Hrvatsku, dodvoravaju profašističkom talogu društva.

Tako su i autori nekoliko kukastih križeva kojima su išarali jedan spomenik, te na više mjesta derutnu kućicu na autobusnom stajalištu, ohrabreni **tminom koja se nadvila nad Hrvatsku** i prešutnim odobravanjem hrvatske vlasti, krenuli u svoje **noćne akcije šaranja nacističkih, ustaških i ostalih nakaznih simbola i poruka**.

I dok se slično događa i drugdje po Hrvatskoj, uglavnom nema nikakve odgovarajuće reakcije na takve zle radnje. Kukasti križevi i ustaški simboli i dalje ostaju po zidovima u

gradovima, a gotovo nitko, osim možda savjesnih i pravdoljubivih građana, ne poduzima ništa.

U Primoštenu je ipak uslijedila snažna reakcija na **uništavanje spomenika Juri Bogdanu** nacističkim simbolima koja zaslužuje da se o njoj čuje na široko čuje, ovakvim objavama u medijima, pa tako i na našem Trisu i to u rubrici 'Sve bolje i bolje', zato jer se konačno desio konkretniji otpor fašizaciji društva. Dakle, **načelnik Općine Primošten Stipe Petrina** reagirao je [objavom na Facebooku](#) u kojoj je osudio taj događaj.

Evo što je napisao i, čini se, naišao na odobravanje tisuća građana u Hrvatskoj...

Objava Stipe Petrina

Stipe Petrina

11 h · 🌐

...

U noć 13. na 14. studenog 2025. nečiji praseći okot nacrtao je svastiku na spomen ploči mjesta gdje je ranjen zarobljen od strane talijanskih fašista JURE BOGDAN primoštenac koji je ustao u obrani svog DOMA kojeg je Ante Pavelić sramnim Rimskim ugovorom prepustio Talijanima .

Jure Bogdan nije bio komunist ni jugonostalgicar , nije bio ni srbin ni udbaš . Bio je osviješteni domoljub kojem nije bilo ni u primisli da svoje mjesto , svoj zavičaj prepusti talijanskim fašistima .

Dolaskom talijanskih fašista u Primošten Jure je među prvima ustao. S malobrojnom grupom istomišljenika , svoje subraće odupirao se na sve moguće načine talijanizaciji svoga zavičaja. Odupirao se je sve dok ga DOMAĆI IZDAJNICI nisu prodali , ocinkali za par kila brašna Talijanima .

Na mjestu ove spomen ploče je ranjen i zarobljen .

Streljan je na žalu uvale MALA RADUČA u Primoštenu .

Crtanjem ovo svastike ponovno je UBIJEN , ponovno od strane DOMAĆIH IZDAJNIKA .

A da , njegova subraća u otporu talijanskoj okupacije osvetila su JURU BOGDANA na jedini mogući način.

Onaj koji je nacrtao ovu svastiku zaslužuje ISTO što i izdajnici iz 1942.

Noć 13. na 14. studenog 2025. nečiji praseći okot nacrtao je svastiku na spomen ploči mjesta gdje je ranjen zarobljen od strane talijanskih fašista JURE BOGDAN Primoštenac koji je ustao u obrani svog DOMA kojeg je Ante Pavelić sramnim Rimskim ugovorom

prepustio Talijanima . Jure Bogdan nije bio komunist ni jugonostalgicar , nije bio ni srbin ni udbaša . Bio je osviješteni domoljub kojem nije bilo ni u primisli da svoje misto , svoj zavičaj prepusti talijanskim fašistima . Dolaskom talijanskih fašista u Primošten Jure je među prvima ustao. S malobrojnomo grupom istomišljenika , svoje subraće odupirao se na sve moguće načine talijanizaciji svoga zavičaja. Odupirao se je sve dok ga DOMAĆI IZDAJNICI nisu prodali , ocinkali za par kila brašna Talijanima. Na mjestu ove spomen ploče je ranjen i zarobljen Streljan je na žalost uvala MALA RADUČA u Primoštenu. Crtanjem ovo svastike ponovno je UBIJEN , ponovno od strane DOMAĆIH IZDAJNIKA. A da, njegova subraća u otporu talijanskoj okupacije osvetila su JURU BOGDANA na jedini mogući način. Onaj koji je nacrtao ovu svastiku zaslužuje ISTO što i izdajnici iz 1942. – veli **Stipe Petrina**.

Kazne do 4000 eura i 30 dana zatvora

No ova [FB objava nije sve](#). Kako doznajemo, već sutra (u subotu) će komunalne službe Općine Primošten **ukloniti nakazne žvrljotine**, a u ponedjeljak će **prebojati čitavu čekaonicu na autobusnom stajalištu**. Osim te konkretne akcije, učinit će, kako doznajemo, još nešto što bi trebalo biti praksa svaki put kada se dogodi da netko zagađuje svijet crtanjem nacističkih i sličnih obilježja po javnim mjestima: **podnijet će kaznenu prijavu protiv (zasad) nepoznatog počinitelja** navedenog vandalizma.

Naime, taj čin bi trebao biti putokaz i drugima u Hrvatskoj da učine isto u sličnim slučajevima., U slučaju da počinitelji budu pronađeni i kažnjeni, vrlo vjerojatno bi **kukavičke akcije** tog tipa bile puno rjeđe ili bi iščezle.

Jedan od 'kukastih' na obližnjoj autobusnoj čekaonici (foto: Tris)

Možda je vrijeme da podsjetimo i na **Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira** koji u članu 5. ističe: Tko na javnom mjestu izvođenjem, reproduciranjem pjesama, skladbi i tekstova ili nošenjem ili isticanjem simbola, tekstova, slika, crteža, remeti javni red i mir kaznit će se za prekršaj kaznom od **700 do 4000 eura ili kaznom zatvora do 30 dana**.

Dakako, u skladu sa standardnom perfidnom politikom, zakonodavci ovdje nisu naznačili i o kakvim se to nepoćudnim simbolima i crtežima radi, pa sve ostaje na slobodnoj interpretaciji i stajalištima angažirane sutkinje ili suca.

Nadalje, nije nevažno podsjetiti kako isti zakon ima i druge članke po kojima bi suci mogli **kažnjavati odgovorne roditelje ili staratelje maloljetnika** koji su u posljednje vrijeme akteri nasilnih događaja, marširanja po gradovima uz nacističke i ustaške pozdrave i tome slično. Kao i uvijek, slabo učene, neupućene, neinformirane i labilne mlađe osobe je lakše navesti na krivi put, što profašističke strukture u državi itekako koriste. No u članku 22. istog zakona roditelji staratelj može biti kažnjen zbog poticanja mlade osobe na prekršaje novčanom **kaznom do 2000 eura i zatvorom do 30 dana**, a u članku 26. isti

može biti kažnjeni i s **4000 eura kazne** ako se utvrdi da su prekršaju maloljetnika **posljedica lošeg odgoja ili zanemarivanja nadzora nad maloljetnikom**.

Nije isključeno da je u većem broju slučajeva nakazna ideologija labilnom maloljetniku usađena iz kućnog dnevnog boravka ili pak od starijih protuha u navijačkim i sličnim nakupinama.

Jedan od 'kukastih' na obližnjoj autobusnoj čekaonici (foto: Tris)

Inače, reda radi podsjetimo se kako slične nečasne radnje tretiraju u drugim državama. U **Italiji**, primjerice, državi koja je četrdesetih godina prošlog stoljeća bila jedan od generatora globalnog zla i fašistička tvorevina koja je **okupirala i veći dio Hrvatske, te čitavu Dalmaciju, Istru i otoke**, uz kukavičku slugansku suradnju domaćih ustaških izdajnika pod vostvom Ante Pavelića, nema šale s onima koji vole isticati simbole mračne povijesti (i sadašnjosti).

O tome smo pisali u tekstu [Pronti per la Patria? U Italiji i tri godine zatvora za fašističko pozdravljanje, prodaju naci-bižuterije...](#), a nadalje treba naglasiti kako **se u Italiji takvo što kažnjava i novčanom kaznom do 6000 eura**, u **Njemačkoj** je moguća visoka novčana kazna i čak **pet godina zatvora**.

U Francuskoj dobro znaju što je bilo

U Francuskoj, na primjer, **dobro znaju što je bilo** i to **ne zaboravljaju**. Nisu zaboravni idioti i zahvalni su svojim precima koji su se protiv nacista borili u svojem partizanskom pokretu otpora, pa je kod njih propisana **javna isprika** za počinjeno nedjelo veličanja fašizma i nacizma, novčana kazna iznosi do čak **45.000 eura, a zatvorska do pet godina**. U Litvi je pak za brljanje i žvrljanje s fašizmom predviđena **novčana kazna od 2,5 do 10 tisuća eura ili do tri godine zatvora**.

No vratimo se mi na žalobni mračni primoštenski slučaj koji se ipak pretvara u **svijetao događaj** zahvaljujući reakciji općinske vlasti. Kako doznajemo od mještana, prvi nacistički kukasti križ se na autobusnoj postaji pojavio prije nekoliko dana, netom nakon događanja u Splitu, ali ga je netko od savjesnih građana kojemu je taj ogavni simbol zasmetao dijelom prekrrio bojom. Dan ili dva poslije, pojavilo je još nekoliko novih simbola, uključujući i onaj na spomeniku.

Obje reakcije, kako one primoštenskog načelnika, tako i ona spomenutog građana, daju nadu kako se može efikasno i odvažno pružiti otpor zabrinjavajućim pojavama i događanjima u društvu, a ne ih samo šutke promatrati sa kauča u dnevnom boravku i *praviti se mrtav*.

Jedan od prepravljenih 'kukastih' na obližnjoj autobusnoj čekaonici (foto: Tris)

****Tekst iz projekta 'Sve bolje i bolje' je realiziran uz pomoć sredstava iz Projekta poticanja novinarske izvrsnosti 2025. – Agencije za elektroničke medije***